

taşınmazın imar uygulaması
ile, 591/2400 orana isabet
eden bölümünün Hazine adına
tapuya tescil edilmesi sonucu
ecrimisil tahakkuk
ettirilerek, .. günlük ödeme
emri düzenlenmesi
dolayısıyla, itiraz süresinin
geçirilmesi nedeniyle
davacıların borcu olmadığının
tespiti ile, yargılama
sırasında ödenen bedelin
davalıdan istirdatına karar
verilmesi istemiyle açılan
dava

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 568
KARAR NO : 2014 / 725
KARAR TR : 14.07.2014

ÖZET : Davacılara ait İstanbul İli, Pendik İlçesi, Kurtköy Mahallesi, Mezarlık arkası mevkiinde bulunan 7574 ada, 6 parsel sayılı taşınmazın imar uygulaması ile, 591/2400 orana isabet eden bölümünün Hazine adına tapuya tescil edilmesi sonucu ecrimisil tahakkuk ettirilerek, 14.1.2009 günlü ödeme emri düzenlenmesi dolayısıyla, itiraz süresinin geçirilmesi nedeniyle davacıların borcu olmadığıнын tespiti ile, yargılama sırasında ödenen bedelin davalıdan istirdatına karar verilmesi istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

—
—
—
—
—
—
—
—
—
—

K A R A R

Davacılar :1-G.S.

2-B.S.

3-0.S.

Vekili : Av. S.B.Y.

Davalılar : 1- İstanbul Defterdarlığı Anadolu Yakası
Milli Emlak Dairesi Başkanlığı

2- Maliye Bakanlığına izafeten Pendik Vergi Dairesi Müdürlüğü

Vekili : Av. S.B.

O L A Y : Davacılar vekili dava dilekçesinde, İstanbul İli, Pendik İlçesi, Kurtköy Mahallesi Mezarlık arkası mevkiinde bulunan, eski 5 pafta, 594 parselin 11.7.2008 tarih, 13 528 yevmiye no ile yeni 7574 ada 1 parsel sayılı taşınmaz olduğunu; Pendik Belediye Başkanlığının 6.2.2003 tarih ve 128 sayılı encümen kararı ile imar uygulaması sonucu davacılara ait taşınmazın 591/2400 hissesinin Maliye Hazinesine, 1808/2400 hissesinin davacılar adına tescil edildiğini; Davalı idare aleyhine İstanbul 4.İdare Mahkemesinin E:2008/1482 esas sayılı dosyasında imar uygulaması ve 1/1000 ölçekli planın davacı parseli yönünden iptaline karar verildiğini ve bu kararın Danıştay 6.Dairesince onandığını; Maliye hazinesinin imar uygulaması sonucu mülkiyet iddiası ile hissesine isabet eden ecrimisil bedelini davacılardan talep ettiğini; nitekim 8.3.2006/11.7.2008 dönemine ilişkin ecrimisil istemine karşı ve de, 11.7.2008/5.2.2009 dönemine ilişkin ecrimisil istemine karşı İstanbul 4.İdare Mahkemesinin sırasıyla E:2010/380, E:2012/393 esas sayılı dosyalarında davalar açıldığını ve ecrimisil istemlerinin iptaline karar verildiğini; davalı

idarenin iş bu davadaki ecrimisil istemine ilişkin ecrimisil ihbarnamesinin taraflarına ulaşmadığını, ancak bu davadaki ödeme emri ile davalının ecrimisil istemini öğrendiklerini; Vergi Mahkemesine itiraz süresinin kaçırıldığını dolayısıyla davalı idareye borçlu olunmadığının tespiti için iş bu davayı açtıklarını; açıklanan emsal yargı kararları ile imar uygulamasına karşı çıkılıp idarenin işleminin iptal edildiği parseller bazında Maliye Hazinesinin hissedarlık iddiası ile ecrimisil talep edemeyeceğinin sübut bulduğunu; görülen davada da davacıların parselinde maliye hazinesinin hissedarlık durumunun yargı kararı ile iptal edilmekle, davaya konu ecrimisilin istenemez olduğunun tartışmasız olduğunu ileri sürerek, Pendik Vergi Dairesi Müdürlüğünün 14.1.2009 gün ve 2009/011301500006 nolu ödeme emri ile müvekkillerinden talep edilen 11.268,06 TL alacak sebebiyle borçlu olmadıklarının tespiti ile, yargılama sırasında ödenen bedelin davalıdan istirdatına karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açılmıştır.

Davalı Hazineye izafeten İstanbul Muhakemat Müdürlüğü vekili verdiği dilekçede, açılan davada işbölümü, yetkisizlik ve görevsizlik itirazında bulunmuştur.

İSTANBUL 18.ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 4.10.2013 gün ve E:2013/304 sayı ile, davanın niteliği gereği Mahkemelerinin görevli olduğu anlaşıldığından süresinde yapılan yargı yolu itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı vekilinin idari yargı yararına olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçesi üzerine dosya Danıştay Başsavcılığına gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI : Pendik Vergi Dairesi Müdürlüğünün 14.1.2009 gün ve 2009/011301500006 nolu ödeme emri ile kendilerinden talep edilen 11.268,06 TL ecrimisil bedeli, idarenin kamu kudretini kullanmak suretiyle tek yanlı olarak tesis ettikleri icrai işlemler niteliğinde olduğundan, uyuşmazlığın idari yargı merciince çözülmesi gerektiği, bu

nedenle, 2247 sayılı Yasanın 10. maddesi uyarınca, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Mahkememizce, 2247 sayılı Yasanın 13.maddesi uyarınca Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI : Uyuşmazlık konusu işlemler dava dosyasında açıkça belirlenmemiş olsa bile, davalı idarenin 2886 sayılı İhale Yasasının 75. Maddesine dayanarak, kamu gücünü kullanarak ve tek taraflı olarak tesis ettiği idari işlemler niteliğinde olduğundan, Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 25/02/2004 gün, 2004/1-120 E, 2004/96 K sayılı Kararında (2886 sayılı ihale mevzuatının 75. Maddesi uyarınca haksız işgalde bulunanlardan ecrimisil talebine dair işlemler ise..) belirtildiği gibi, idarenin kamu gücünü kullanarak tek yönlü tesis ettiği idari nitelikteki işlemlerden olmakla, bu işleme karşı yapılan itirazların idari yargı yerinde görüm ve çözümü gerektiği, bu nedenle, Danıştay Başsavcılığının 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesi gereğince yapmış olduğu başvurunun kabulü ile İstanbul 18. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2013/304 esas sayılı görevlilik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerektiği yolunda görüş bildirmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 14.07.2014 günlü toplantısında:

1-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı Hazineye izafeten İstanbul Muhakemat Müdürlüğü vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısı'nca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı

çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, İstanbul İli, Pendik İlçesi, Kurtköy Mahallesi, Mezarlık arkası mevkiinde bulunan 7574 ada, 6 parsel sayılı taşınmazın imar uygulaması ile, 591/2400 orana isabet eden bölümünün Hazine adına tapuya tescil edilmesi nedeniyle ecrimisil tahakkuk ettirilerek, 14.1.2009 günlü ödeme emri düzenlenmesi sonucu, itiraz süresinin geçirilmesi dolayısıyla davacıların borcu olmadığına tespiti ile, yargılama sırasında ödenen bedelin davalıdan istirdatına karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Görev uyuşmazlığının çözümü için öncelikle, tespit davasının hukukumuzdaki yerinin incelenmesi gerekli bulunmaktadır.

1086 sayılı Hukuk Usulü Muhkameeleri Kanunu'nda (Mülga) tespit davasını düzenleyen açık ve genel bir hükme yer verilmemekteyse de, doktrinde ve yerleşik yargısal içtihatlarla, bir hukuki ilişkinin var olup olmadığının saptanması için tespit davası açılabileceği kabul edilmiş; tespit davasının esasının incelenebilmesi için de, genel dava koşullarının yanı sıra, dava konusunun bir hukuki ilişki olması ve bu hukuki ilişkinin var olup olmadığının öncelikle saptanmasında hukuki yarar bulunması koşulları aranmış; buna göre, özel hukuk alanını ilgilendiren bir hukuki ilişkinin saptanması için adli yargı yerinde müstakil olarak bir tespit davası açılabilmesi kabul edilmiş iken; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 106.maddesinde "Tespit davası"na,

107.maddesinde ise “Belirsiz alacak ve tespit davası”na yer verilmiştir.

Anılan maddelere bakıldığında; “Tespit davası/ Madde 106- (1) Tespit davası yoluyla, mahkemeden, bir hakkın veya hukuki ilişkinin varlığının ya da yokluğunun yahut bir belgenin sahte olup olmadığının belirlenmesi talep edilir.

(2)Tespit davası açanın, kanunlarda belirtilen istisnai durumlar dışında, bu davayı açmakta hukuken korunmaya değer güncel bir yararı bulunmalıdır.

(3)Maddi vakıalar, tek başlarına tespit davasının konusunu oluşturamaz.”

“Belirsiz alacak ve tespit davası/ Madde 107- (1) Davanın açıldığı tarihte alacağın miktarını yahut değerini tam ve kesin olarak belirleyebilmesinin kendisinden beklenemeyeceği veya bunun imkânsız olduğu hâllerde, alacaklı, hukuki ilişkiyi ve asgari bir miktar ya da değeri belirtmek suretiyle belirsiz alacak davası açabilir.

(2)Karşı tarafın verdiği bilgi veya tahkikat sonucu alacağın miktarı veya değerinin tam ve kesin olarak belirlenebilmesinin mümkün olduğu anda davacı, iddianın genişletilmesi yasağına tabi olmaksızın davanın başında belirtmiş olduğu talebini artırabilir.

(3)Ayrıca, kısmi eda davasının açılabilirdiği hâllerde, tespit davası da açılabilir ve bu durumda hukuki yararın var olduğu kabul edilir.” denilmiştir.

Buna karşılık, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun “İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı” başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasında, idari dava türleri: iptal, tam yargı ve tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan

uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmış olup, tespit davası şeklinde bir dava türüne idari yargıda yer verilmemiştir. Anılan Yasanın “İdari Davalarda Delillerin Tespiti” başlıklı 58/1. maddesi “Taraflar, idari dava açtıktan sonra bu davalara ilişkin delillerin tespitini ancak davaya bakan Danıştay, idare ve vergi mahkemelerinden isteyebilir.” hükmünü taşımakta olup, idari yargıda, ancak açılmış bir idari dava ile ilgili bulunan “delillerin tespiti”nin istenilmesine olanak bulunmaktadır. Buna göre, idari dava türleri arasında sayılmayan tespit davasının, yorum yoluyla idari yargının görevine müstakil bir dava olarak dahil edilmesine hukuken olanak bulunmadığından, idari yargı yerinde, idare hukuku alanını ilgilendiren bir hukuki ilişkinin varlığının ancak açılmış bulunan bir idari davaya bağlı olarak delil tespiti kapsamında saptanabileceği açıktır.

Belirtilen yasal durum karşısında, tespit davasına konu olabilecek hukuki ilişkinin özel hukuk alanını ilgilendirmesi gerektiği ve bir eda davasının öncüsü durumunda olan tespit davasının adli yargı yerinin görevine girdiği ortaya çıkmaktadır. Ancak, adli yargıda açılacak bir eda davasında hiçbir zaman kullanılmayacağına, buna karşılık idari bir işlem tesisi istemiyle bir idari makama veya idari yargıda açılacak bir davada idare mahkemesine ibraz edilmek ve bu makam veya mahkemeyi hukuken- bağlayacak nitelikte belge elde etmek amacıyla açıldığına anlaşılmaması halinde tespit davası adli yargıda görülemeyecek ve görev yönünden reddi gerekecektir. Bu durumdaki tespit davasının idare hukuku kurallarına göre çözümlenmesi gerekmektedir de, müstakil bir dava olarak açılması halinde idari yargı yerince, idari yargıda böyle bir dava türü olmadığı ve ancak bir idari dava açıldıktan sonra bu davaya ilişkin delil tespiti kapsamında incelenebileceği noktasından reddedilmesi uygun olacaktır.

Davanın somutunda, davacı tarafından, aleyhine çıkarılan ecrimisil ihbarnamesinin kendi hakkında sonuç doğurmasının engellenmesinin amaçlandığı; ancak bunun için yapılması gereken işin ecrimisil ihbarnamesinin iptalinin sağlanması olduğu; bu nedenle, davacının tespit davası açmakta hukuki yararı bulunmadığı gözetildiğinde, işbu davanın iptal davasının konusunu oluşturduğu açıktır.

Dosyanın incelenmesinden, İstanbul İli, Pendik İlçesi, Kurtköy Mahallesi, Mezarlık Arkası Mevkii, eski 5 pafta, 594 parsel; yeni 7574 ada, 1 parsel sayılı taşınmazın 11/07/2008 tarih, 13528 yevmiye ile 7574 ada, 6 parsel olduğunu, imar uygulaması sonucu ise davacılara ait taşınmazın 591/2400 oranda hissesinin Maliye Hâzinesine; 1808/2400 hissesinin davacılar adına tescil edildiği, Maliye Hâzinesinin imar uygulaması sonucu mülkiyet iddiası ile hissesine isabet eden ecrimisil bedelini davacılardan talep ettiği, ecrimisil ihbarnamesine itiraz süresinin geçirilmesi nedeniyle ödeme emrine ihtirazi kayıtlı uyularak 11.268,06 TL ecrimisil bedeli yatırıldıktan sonra, İstanbul 4. İdare Mahkemesinin 2008/1482 esas sayılı dosyası ile imar uygulaması ve 1/1000 ölçekli planın davacı parseli yönünden iptaline karar verilmesi nedeniyle, davacılar vekili tarafından, davalı idareye borçlu olmadıklarının tespiti ile ödenen bedelin davalıdan istirdatına karar verilmesinin istenildiği anlaşılmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü kanununun “İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı” başlıklı 2’nci maddesinde idari dava türleri sayılmış olup,

1. a) (İptal: Ana.Mah.nin 21/9/1995 tarih ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000 – 4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,
2. b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı

davaları,

3. c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar., 14'üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (g) bendinde, dilekçelerin 3 ve 5'inci maddelere uygun olup olmadığı yönlerinden inceleneceği öngörülmüş;15'inci maddesinin birinci fıkrasında Danıştay veya idare ve vergi mahkemelerince yukarıdaki maddenin 3'üncü fıkrasında yazılı hususlarda kanuna aykırılık görülürse, 14'üncü maddenin; 3'üncü fıkrasının (g) bendinde yazılı halde otuzgün içinde 3 ve 5'inci maddelere uygun şekilde yeniden düzenlenmek veya noksanları tamamlanmak yahut (c) bendinde yazılı hallerde, ehliyetli olan şahsın avukat olmayan vekili tarafından dava açılmış ise otuzgün içinde bizzat veya bir avukat vasıtasıyla dava açılmak üzere dilekçelerin reddine karar verileceği kuralına yer verilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanununun “ Ecrimisil ve Tahliye” başlıklı 75. Maddesinde; “Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, Hâzinenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şagilin kusuru aranmaz.

(Ek cümle: 23/07/2010-6009 S.K/24.md.) Ecrimisile itiraz edilmemesi halinde yüzde yirmi, peşin ödenmesi halinde ise ayrıca yüzde onbeş indirim uygulanır. Ecrimisil fuzuli şagil

tarafından rızaen ödenmez ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur...” şeklindeki düzenleme ile Hâzineye ait taşınmazlardaki fuzuli şagillerden alınacak ecrimisil ve tahliyeyle ilişkin usul açıklanmıştır.

Bu durumda, imar uygulaması sonucu Hazine adına tapuda kayıt gören taşınmazın bu tarihten sona imar uygulaması öncesi maliki olan davacılar tarafından haksız işgal edildiği nedeni ile istenilen ecrimisil bedeli için gönderilen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davanın, davalı idarelerin kamu gücü kullanmak suretiyle, tek yanlı irade açıklamalarıyla tesis ettikleri idari işlemlerden kaynaklanan bir dava mahiyetinde bulunması itibarıyla 2577 sayılı Kanunun 2/a maddesinde belirtilen “idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları “ kapsamında idari yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde idari yargı görevli olmakla, Danıştay Başsavcısının başvurusunun kabulü ile davalı hazine vekilinin görev itirazının, İstanbul 18.Asliye Hukuk mahkemesince reddine ilişkin kararın kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Danıştay Başsavcısı’nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, davalı hazine vekilinin GÖREV İTİRAZININ, İstanbul 18. Asliye Hukuk Mahkemesi’nin 4.10.2013 gün ve E:2013/304 sayılı REDDİNE İLİŞKİN KARARIN KALDIRILMASINA, 14.07.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Serdar ÖZGÜLDÜR	Üye Eyüp Sabri BAYDAR	Üye Ali ÇOLAK	Üye Nurdane TOPUZ
	Üye Alaıttın Ali ÖĞÜŞ	Üye Ayhan AKARSU	Üye Mehmet AKBULUT